

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Burse pentru studenți

2001

Acest document este pentru informare

Câteva idei în legătură cu o nouă politică de acordare a burselor în învățământul superior

În ședința sa din 18 sept. 2001, Consiliul Național de Finanțare a Învățământului Superior a luat în dezbatere: “Principiile elaborării unui nou sistem pentru acordarea burselor în învățământul superior”.

I. Constatări (motivație)

1. În actuala componență a populației studentești din România, păturile defavorizate din punct de vedere social sunt foarte slab reprezentate. Statisticile arată, de exemplu, că doar 7% dintre absolvenții de liceu și doar 1% dintre licențiați provin din mediul rural.

2. Apreciind ca pozitivă recenta hotărâre a guvernului privind acordarea de burse (pe bază de contract) pentru studenții cu domiciliul stabil în mediul rural, această hotărâre ar trebui raportată, din punct de vedere al efectelor scontate, la realitatea descrisă la punctul 1.

Într-adevăr, inițiativa guvernului are în vedere creșterea numărului de absolvenți care se întorc în mediul rural. Beneficiarii acestui tip de bursă se angajează, prin contract, ca după terminarea studiilor să profeseze în învățământul rural, în specialitățile pentru care s-au pregătit, pentru o perioadă de timp cel puțin egală cu perioada studiilor. Or, cei ce vor semna astfel de contracte, vor proveni din procentul de 1% licențiați ce provin din mediul rural (una din condiții fiind aceea de a avea domiciliul stabil în mediul rural). Numărul lor va fi deci, fatalmente, foarte mic. Influența acestei hotărâri în acoperirea nevoii de cadre din mediul rural se va face simțită doar după scurgerea unui număr apreciabil de ani.

3. Din punctele 1 și 2 rezultă că problema centrală constă în crearea condițiilor care să sporească accesul la învățământul liceal și la cel superior al tinerilor ce provin din păturile defavorizate din punct de vedere social (în particular, din mediul rural).

Trebuie conceput, așadar, un program coerent, de mare anvergură, care să înceapă de la baza învățământului românesc. Diverselor măsuri sectoriale (cum ar fi o nouă politică

de acordare a bursei și, în cadrul acestei politici, recenta hotărâre de guvern) trebuie să li se asigure o convergență pe care numai o strategie globală, clar și riguros concepută, o poate garanta.

4. Datorită fenomenului descris la punctul 1, suntem într-o situație ne-naturală:

- categoriile defavorizate aduc, prin plata impozitelor, o contribuție semnificativă la constituirea fondului de burse;
- copiii provenind din aceste pături sociale au acces foarte limitat în învățământul superior;

În consecință categoriile sociale defavorizate susțin, cu o pondere semnificativă, plata bursei pentru studenți ce nu provin din aceste (categorii) sociale.

II. În vederea realizării egalității șanselor de acces în învățământul superior și a echității sociale, CNFIS propune următoarele principii pentru elaborarea unui nou sistem de acordare a bursei în învățământul superior de stat:

1. Au acces la burse atât studenții subvenționați de la bugetul de stat cât și cei în regim “cu taxă”;
2. Pentru studenții primului an de studii, bursele se vor acorda numai după criteriile sociale ;
3. Începând cu anul al doilea criteriile sociale vor fi asociate cu criteriile de performanță profesională. O limită superioară a venitului pe membru de familie (de exemplu, salariul mediu pe economie) va fi fixată drept criteriu social pentru accesul la acest tip de burse.

Criteriul de performanță profesională va fi corelat cu (dependent de) cel social. De exemplu, pentru studenții ce provin din familii la care venitul mediu pe membru de familie este sub salariul minim pe economie, promovarea în anul academic viitor poate fi considerată suficientă pentru acordarea (menținerea) bursei sociale (se are în vedere faptul că pentru acești studenți bursa este, practic, singura sursă financiară care ar permite continuarea studiilor).

4. Bursele de merit vor fi acordate independent de criteriul social.

III. Despre criteriile sociale.

Acestea pot fi, în ordine crescătoare, *salariul minim pe economie*, *salariul mediu pe economie*, sau rafinări ale intervalelor determinate de doi parametri succesivi (de exemplu, între salariul minim și cel mediu pe economie) dacă este cazul.

IV. Despre cuantumul diverselor tipuri de burse.

1. Bursele sociale acordate studenților ce provin din medii defavorizate (sub salariul minim pe economie) **vor acoperi în întregime cheltuielile de întreținere** (din nou, se are în vedere că pentru acești studenți bursa este unica sursă de finanțare a studiilor).

2. Pentru studenții ce provin din familii în care venitul mediu pe membru de familie se situează între salariul minim și cel mediu pe economie, se poate stabili o grilă a cuantumului **bursei de studii** determinată de doi parametri esențiali:

- **venitul pe membrul de familie și**
- **performanța academică.**

Ideea este ca celor ce se află într-o vecinătate suficient de fină a salariului minim pe economie să li se impună performanțe academice nu cu mult mai severe decât celor ce provin din familii la care venitul este sub salariul minim. Cuantumul acestui tip de bursă nu va depăși cuantumul bursei acordate celor ce provin din familii la care venitul este sub salariul minim pe economie.

3. Studenții ce provin din familii la care venitul pe membru de familie depășește salariul mediu pe economie vor avea acces doar la **bursele de merit** ce se vor acorda exclusiv pe criterii de performanță academică. Cuantumul bursei de merit nu se corelează cu cel al altor categorii de burse, dar nu va depăși salariul preparatorului universitar.

V. Principii generale privind structura fondului de burse la nivelul universității.

Din fondul total de burse al universității, 50% se repartizează pentru bursele sociale și 50% pentru bursele de studiu și cele de merit.

Repartizarea fondului de burse sociale pe facultăți se face proporțional cu numărul studenților eligibili pentru această categorie de burse, în baza criteriilor enunțate mai sus.

Repartizarea pe facultăți a fondurilor pentru bursele de studii și de merit se face proporțional cu numărul studenților eligibili pentru această categorie de burse.

Notă: prin student eligibil se înțelege studentul care îndeplinește criteriile stabilite de universitate pentru respectiva categorie de burse.

Dacă fondul de burse sociale nu se poate distribui în totalitate studenților eligibili de la nivelul universității, diferența rămasă se adaugă la fondul pentru burse de studiu și de merit și se repartizează pe facultăți în funcție de regulamentele specifice aprobate de senatul fiecărei universități.

Fondurile de burse aferente fiecărei categorii se pot suplimenta din veniturile obținute din taxele de studii și alte venituri proprii, în raport cu regulamentele specifice ale universităților.

VI. Detaliile metodologice urmează a fi elaborate la nivelul fiecărei universități. Există multe lucruri ce se cer lămurite. Important este ca, într-o primă fază, să se cadă de acord asupra principiilor generale și toate deducțiile să se facă pornind de la aceste principii. Nu este exclus ca analiza detaliată ce va urma să nuanțeze aceste principii generale. Esența lor trebuie însă conservată.

VII. Promovarea noului sistem de acordare a burselor trebuie bine pregătită. Principiile generale trebuie dezbătute într-o transparență totală în instanțele universitare, în cadrul organizațiilor studențești, în mass-media. Este un subiect sensibil, motiv pentru care cei angajați în dezbaterile lui trebuie să stăpânească bine lucrurile, să aibă o foarte bună capacitate de înțelegere, de argumentare, de nuanțare.